

ABONAMENTUL:

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.

Jam. an 36 Lei = 72 Cor.

Trai luni 18 Lei = 36 Cor.

Prețul anul număr e de

Telefon p. oraș și în-
terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

 REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada 1 a.

 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarit.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ

Partidul național român și noul guvern.

În urma consfățuirilor ce au avut loc între membrii partidului național român, s'a luat deciziunea ca să se dea mandat dlor Vasile Goldiș și Octavian Goga să intre în guvernul Averescu.

Conform acelei decizii, încă de Vineri cei doi fruntași ardeleni fac parte din noul guvern în calitate de miniștri fără portofoliu.

Spiritul de disciplină și înaltă solidaritate morală ce au asigurat întodeauna prestigiul partidului național român, pretindeau că acordarea unei delegații, în sensul de a se reprezenta partidul în guvern, nu putea să fie făcută de cât numai cu consimțământul tuturor cercurilor diriguitoare ale Ardealului și numai după o cercetare atentă a intereselor transilvănene.

Față de atitudinile separate, ce nu au fost în concordanță cu vederile partidului, acesta, a luat la rândul său, atitudinea dictată de împrejurări și de o înțelegere superioară a ideii de solidaritate, necesară mai ales în marile organizațiuni politice.

Hotărârea luată de Partidul național român, de a da dlor Goldiș și Goga însărcinarea să-l reprezinte în noul cabinet, a fost luată în urma unei chibzuite examinări a situației Ardealului, ce probabil ar fi avut de suferit de pe urma faptului că în noul guvern nu s'ar fi găsit nici un bărbat de stat transilvănean.

În vederea problemelor de mare importanță, ce sunt la ordinea zilei, pentru întreaga țară și cărora trebuie să li-se dea o soluție, se impunea nevoia ca în noul cabinet să se găsească și glasuri care să se ridice la nevoi în apărarea intereselor transilvănene.

Partidul național nu va căuta deci, în virtutea acestui fel de a înțelege interesele superioare ale neamului, să creeze guvernului dificultăți.

Aceasta nu împiedecă însă ca marea organizație politică de peste munți să-și păstreze toată libertatea gândirii și toată independența în întreaga sa acțiune.

Această libertate de gândire și de acțiune reprezintă forța adevărată a partidului național, întru cât acesta, nestânjenit și neinfluențat în mișcările sale va putea să-și orienteze mijloacele, direcția și puterile de luptă, în conformitate cu modul cum guvernul va și să rezolve problemele, excepțional de grele ce cer o grabnică și inteligentă deslegare.

Dacă modul cum guvernul va și să rezolve problemele de seamă va fi în concordanță cu vederile partidului național și cu interesele țării, acest partid va susține cu toată autoritatea sa actualul cabinet. Dacă din contră se vor ivi divergențe de vederi pe chestiuni de ordin principal, sau de punere în practică, partidul național va face aceea ce va crede de

cuvință, în conformitate cu înaltele principii și convingeri democratice ce au stat totdeauna la baza tuturor actelor și deciziilor sale.

Personalitățile politice ale domnilor Goldiș și Goga, cum și simpatia și încrederea de care acești doi fruntași transilvăneni se bucură în toate cercurile politice, fac ca intrarea dlor lor în minister să fie considerată ca înfățișarea evidentă a putinței de a se ajunge la o conlucrare armonică între guvernul Averescu și partidul național de peste munți.

De mijloacele de luptă ale guvernului și de concepțiile ce stau la baza programului său depinde în primul rând realizarea acestei mult dorite armonii.

Noul episcop de Caransebeș.

Sinodul eparhial al diecezei Caransebeșului, a ales ca episcop al acelei dieceze pe părintele dr. Iosif Traian Bădescu.

Cu privire la această alegere, se știe că au fost oare care discuții, înainte ca ea să fi avut loc, discuții rezultate pe urma neîncrederii manifestate de unele persoane din lumea bisericească, relativ la modul de alcătuire al sinodului, cum și la necesitatea ce s'ar fi simțit de a se ține seamă de precedentul creat cu prilejul alegerii de mitropolit dela Sibiu.

Se știe că acel precedent a constatat din dizolvarea sinodului și facerea de alegere nouă, aceasta în scop de a putea să se asigure o cât mai largă libertate referitor la modalitatea alegerii.

În baza discuțiilor ce au urmat, s'a crezut că nu era nevoie să se ține seamă de precedentul ce fusese creat, procedându-se astfel la alegerea pentru scaunul de episcop de Caransebeș, în cadrul unor împrejurări și unei organizații ce nu au suferit nici o schimbare.

Rezultatul a fost că părintele dr. Iosif Traian Bădescu a fost ales cu unanimitate de voturi, ceea ce probează că toți membrii sinodului au fost de acord în a recunoaște meritele noului ales.

Dealminteri, I. P. C. S. avea poate prin excelență dreptul de a se face să fie ales întru cât a mai fost ales și cu alt prilej episcop al Caransebeșului sub regimul maghiar, care a refuzat dealminteri să recunoască și să admită o asemenea alegere.

Deocamdată ne găsim în fața faptului împlinit, pe care ne face o plăcere să-l considerăm drept ceva înfăptuit pentru binele bisericeii.

Interesele Banatului, mai ales în împrejurările de azi, reclamă mai mult ca or când la cârma bisericeii, o autoritate neșovăelnică, un prestigiu recunoscut, o mare tragere de inimă și o cunoaștere inteligentă a nevoilor bisericești.

Pentru a se putea ajunge acolo, încât biserica să-și îndeplinească rolul său adevărat, așa cum acest rol a fost arătat în declarațiile mitropolitului Bălan, este nevoie ca biserica să aibă reprezentanți de seamă, minți desinteresate și suflete de o desăvârșită curățenie.

Unanimitatea de voturi cu cari a fost ales părintele Bădescu, în mod logic trebuie să constituie pentru toți o garanție a numelui de care se bucură și a activității sale viitoare, de care așteptăm cu mulțumire să putem să ne ocupăm cât mai curând.

Sfințirea spitalului de copii din Arad.

Din inițiativa dlui dr. Robescu, medicul șef al spitalului de copii, Duminică 21 Martie s'a oficiat în spital o sfeștanie pentru a consfinți și pe cale religioasă trecerea pe veci a acestui spital în stăpânirea românească.

P. S. episcopul I. I. Pap al Aradului a oficiat în persoană, asistat de protopopul T. Vătan și cu alți trei preoți, sfințind într'una din sălile spitalului frumos aranjată cu flori și plante, apa, cu care apoi au fost botezate toate saloanele și camerele spitalului.

Au binevoit a onora cu prezența lor această serbare dna dr. Robescu, dna Vancu, d. general A. Lecca, dnii colonel Daschievici, Mucha, Bardoși, Călinescu, d. prefect Marșeu, d. vice-primar dr. Anghel, d. subprefect Mladin, d. deputat dr. Iancu, d. dr. A. Demian dir. spit. județan, d. dr. Brădean medicul șef al județului, dra dr. Cornelia Moga, d. maior dr. Bodiu, d. farmacist maior, jurist, d. Iustin Olariu, părintele Olariu, d. Aurel Popovici secretarul primăriei, dnii profesori Felea și Petrescu din partea „Crucei Roșii“, etc. etc.

S'a vizitat tot spitalul și numeroasa asistență a admirat curățenia și ordinea ce domnește în acest frumos spital, „Cel mai frumos din România Mare“ cum spune cu mândrie directorul lui, d. dr. Robescu.

La sfârșit s'a oferit oaspeților o mică gustare, la care P. S. Episcop a ținut o cuvântare, în care și-a arătat satisfacția cu privire la spitalul pe care l'a sfințit, și-a exprimat părerea de rău că nu au luat parte la solemnitate și reprezentanții generoaselor familii Andrieny și Neuman, fondatorii spitalului, cărora totuși le-a adus cuvenitul omagiu, apoi a închinat pentru gloriosul nostru Rege Ferdinand, la care asistența, în picioare, a intonat imnul „Trăiască Regele“ și a sfârșit laudând activitatea și capacitatea directorului spitalului.

Dl dr Robescu a mulțumit P. S. Episcop de onoarea ce a făcut spitalului, dând binecuvântarea Sa, un Prinț al bisericeii, acestei instituțiuni pe veci românească și a salutat pe reprezentantul glorioasei armatei române, general Lecca precum și pe ceilalți ofițeri prezenți și a adus în public viile sale mulțumiri orașului care dă un larg sprijin spitalului.

Dl general Lecca a accentuat binefacerea pe care a făcut-o bogatele familii Neuman și Andrieny cari pe pământ românesc și-au strâns averea, și a adus urări dlui dr Robescu, dorindu-i să conducă mulți ani acest frumos spital.

După ora unu, oaspeții au părăsit spitalul, conduși fiind de dnii doctori Robescu și Olariu, medicii spitalului.

Organizarea armatei austriace.

Viena. — Adunarea națională a acceptat propunerile făcute de comisia specială, în urma compromisului încheiat între creștini sociali și socialdemocrați, referitor la organizația armatei, în conformitate cu dispozițiunile păcii din Saint-Germain. Această lege asigură soldaților drepturi politice. Social-democratul Bauer a declarat, că legea garantează îndeajuns, că soldații nu vor deveni unelte politice ale v'runul partid reacționar.

Declarațiile d-lui Iorga.

Su prilejul ședinței pentru constituirea „Federației democratice sociale” ținută de țărâniști și naționaliști, d. Iorga a spus următoarele:

N. Iorga. Față de naționalitățile din provinciile alipite noi avem datoria de a fi mult mai largi decât ungurii, asigurându-le pe lângă recunoașterea onestă a drepturilor cetățenești și toată libertatea de a-și cultiva sufletul național.

Față de populația evreiască din România avem datoria de a executa strict și fără rezervă tot ce se cuprinde în legislația noastră internă chiar dacă ea n'ar fi garantată — ceea ce ni-se pare jignitor și de prisos — de aliații noștri. A evita jignirile față de cetățenii cari nu sunt de sânge românesc în România, este și o datorie de bună cuviință.

În ce privește politica de clasă țărănească nimic nu-i mai firesc decât ca în organism unitar la o națiune să se îngrijească în special organul care suferă.

Această îngrijire specială are un termen în chiar încetarea acelei suferințe:

Înțeleg politica de clasă nu pentru clasă contra națiunii, ci pentru națiune prin clasa care are îngrijire specială.

Țărâniștii și naționaliștii vor lucra fiecare în cercul lor de acțiune. Ei nu vor avea neînțelegeri în ce privește situațiile fiindcă sunt pentru permanentizarea tuturor funcționarilor.

În ceea ce privește partidul unic nu-l vom crea noi ci se va crea dela sine prin federație la ceasul său.

Vorbind de muncitori, d. Iorga a spus că se va ține seamă de tot ce li privește, dar că dorința muncitorilor de a se conduce după principiile lui Carl Marx, nu e utilă, deoarece doctrina lui Marx nu mai corespunde nevoilor timpului.

Festivalul pentru ajutorarea Moșilor!

Vineri 12 Martie s'a ținut la Teatrul Național un mare festival literar muzical pentru ajutorarea moșilor, sub înaltul patronaj al Majestății Sale Regina Maria, cu binevoitorul concurs al unui comitet de doamne și al comitetului organizator sub președinția dlui general Moșoiu, ministru de război, asistat de delegația centralei „Frăția de cruce” pentru desrobirea românilor subjugăți din Banat, Crișana, pe insula balcanică și de peste Niștru. Au dat concursul artiștii Teatrului Național în frunte cu doamna Maria Ciurcea, maestrul Notara d. profesor Elineșcu, quartetul Notara — Teodorescu — Popovici — Craibnik, opera română dnele Elena Drăgulescu-Stinghe, Alexandra Ferraro, dnii Lupescu și maestrul Cerne.

Au asistat Majestatea Sa Regina Maria d. Wopicka, d. general Văitoianu, fost președinte de consiliu precum domni și doamne din înalta societate militară și civilă precum și pe ascultătorii de cursuri dela școala de război, mulți studenți universitari și un public numeros.

D. Amos Frâncu a ținut o disertație roșind despre aurul Abrudului.

A scos în relief figurile țăranilor dela Olpret, satul de obârșie al ministrului președinte al lui Valda Voevod, a făcut o paralelă între mama lui Stefan-cel-Mare și Regina Maria și a vorbit despre chiauțele martirilor Horia, Cloșca și Crișan și tragedia lui Avram Iancu.

Ținem să relevăm măestria artiștilor cari au jucat scena a treia „Înșiră-te Mărgărite” și piesa celebră a lui Roberto Bracco „Don Pedro Carruso”.

Detalii și răspândiri ziarul

„ROMÂNUL”

INFORMAȚII.

— I. P. S. Sa Mitropolitul primat dr. M. Cristea prin o adresă trimisă prefecturii din Timișoara aduce la cunoștință, că s'a hotărât înființarea secțiunii regionale bănățene a societății ocrotirii orfanilor din război și în vederea organizării acestei secțiuni I. P. S. Sa comunică, că va sosi la Timișoara în 15 Aprilie a. c.

S'a decis ca pentru Banat să se organizeze o secție regională independentă de aceea d-n Transilvania.

— M. S. Regina Maria a României a dat un interviu șefredactorului ziarului din Roma „Messagero”, în care declară, că cea mai mare fericire a Sa a fost, ca în decursul războiului să se poată consacra îngrijirii răniților, indiferent dacă erau prizonieri sau ostași ai țării. M. S. Regina Maria, a promis, că va reuni în curând într-o carte toate memoriile M. Sale, din cursul războiului mondial, și în deosebi pe acelea din cursul campaniei României.

— „Monitorul Oficial” publică: „Circulațiunea mărfurilor în cuprinsul României Mari este liberă și nesupusă nici unei restricțiuni.

Nici o autoritate publică nu va mai pretinde vre-o autorizare specială pentru câmpărarea, vânzarea sau transportul mărfurilor dela un loc la altul.

Se exceptează dela această dispoziție generală mărfurile immobilizate prin legea promulgată prin decretul regal din 1 Martie 1920. Comerțul cu aceste mărfuri este supus prescripțiilor d-n legea menționată.

Deasemenea se exceptează comerțul cu vite din Ardeal care se va face după normele prescrise mai jos:

Cumpărarea de cereale din vechiul regat pentru Ardeal, se va face de serviciu aprovizionării din Ardeal, în înțelegere cu direcția generală a aprovizionării din vechiul regat.

Cumpărarea vitelor din Ardeal pentru orașele din vechiul regat, se va face de primăria Capitalei. Aceasta va da autorizări de cumpărare de vite după ce se va vărsa la casieria primăriei 1000 lei de fiecare cap de vită, în schimbul acestei sume se va da particularului 2000 coroane. Lei se vor ține la dispoziția serviciului aprovizionării din Ardeal.

Autorizările de cumpărare de vite ale primăriei Capitalei, vor fi vizate de serviciul veterinar din Cluj, care va comunica primăriei dispozițiile de observat cu privire la cumpărarea vitelor pentru tăiere.

— Comandantul suprem al forțelor armate din Ardeal, împreună cu șeful de stat major, general Panaitescu și maiorul Druia, se află la Budapesta, în vederea unor importante discuțiuni cu misiunea militară interaliată.

— „Correspondență Bureau” anunță din Berlin, că Duminecă seara a sosit acolo ministrul de externe al guvernului Bauer, d. I. E. Müller. Eri, Luni 22 cor., a sosit la Berlin întreg guvernul, în frunte cu Bauer. În gard au fost primiți de autoritățile civile și polițienesti, în frunte de președintele Ebert.

Automobilele ministerului au înaintat între cordonul Reichswehrului spre parlament.

— Din Craiova se anunță, că poliția de acolo a arestat pe șeful de tren, Lupu Costache, pentru vina de a fi pus în circulație bilete de tren false. S'a aflat la domiciliul inculpatului o tipografie clandestină, pentru tipărirea biletelor de tren. Lupu Costache are numeroși complici și a făcut până acum pagube de milioane statului.

— Dr. P. Robescu, specialist de boli interne și copii, ordonează dela 8-9 și dela 2-4 în Bulevardul Regina Maria (Andrassy-u.) No 25, palatul Neuman.

— Din București se anunță, că oficiul de vânzare al hârtiei pentru gazetă a scumpit hârtia cu 60 de bani de kilogram adică a ridicat prețul de la 3 lei, la 3 60.

Acum afirm că oficiul a hotărât să urce prețul la 5 40 (cinci lei și patruzeci).

— O delegație compusă din dnii: N. Iorga, Paul Bujor, I. Mihailescu, dr. N. Lupu și G. Justian va stabili atitudinea Federației democratice național-sociale față de guvernul actual.

— Dsoara Ogora Luca a donat suma de cor. 100 „Societății naționale de crucea roșie a României, filiala Arad” ca răscumpărare de flori pe coșciugul regretatului Paul Tulcan.

Comitetul aduce pentru aceasta mulțumiri. În numele comitetului: Florica Popoviciu, casieră.

— Directorul regional al școalelor medii, d. Ioan Petrovici a sosit Duminecă la Arad pentru a inspecta toate școalele medii.

— Consiliul de ministri a discutat erii chestiunea transporturilor de mărfuri și alimente, luând în considerare necesitățile armatei. S'a hotărât asigurarea întâietății tuturor transporturilor cu destinație pentru capitală.

— Abonații din țosta Ungarie cari trimit scrisori la administrație sunt rugați ca pe lângă numirea românească a localității să ne comunice — în paranteză — și pe cea ungurească.

Nenorocirea de lângă Glogovaț.

Sâmbătă după masă, țăranul Partenie Tușca din Micălaca a plecat cu trenul electric al Podgoriilor spre Glogovaț. Trenul fiind tixit, Tușca ocupase loc pe platformă. În apropiere de comuna Glogovaț, vântul luându-i pălăria, numitul țăran într'un moment de uitare de sine a sărit din tren, căzând sub roatele vagoanelor care l'au prefăcut într-o masă informă de carne.

Impotriva colporterilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localități publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșite în scopul de a șoc, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

Revoluția din Germania.

Miscarea contrarevoluționară germană, după o domnie scurtă de 9 zile a luat sfârșit, prin retragerea lui Kapp, a generalilor și a armatei revoluționare compusă din unități de marinari.

Lovitura dată de Kapp, a venit ca o bombă.

Rechemarea în Marea Baltică a flotei engleze, consiliul de război, intrunit la 14 Martie sub președenția lui Foch, au dovedit însă, că planurile lui Kapp, care intenționa să readucă prin surpriză ori pe Wilhelm sau pe vrășnișul din fiu acestuia pe tronul Germaniei, punând lumea din nou, în fața unei primejdii imperialiste germane, au ajuns la timp la cunoștința puterilor Antante.

Măsurile luate de puterile antante, cu o repeziune neașteptată, atât pe uscat cât și pe mare, precum și rezistența formidabilă a partidelor socialiste, au spulberat și ultimele iluzii ale partidelor reacționare germane, cari au considerat ca o slăbiciune atitudinea democratică, adevărat omenească a conferinței de pace și a Consiliului ambasadurilor, față de Germania.

Presa italiană, comentând evenimentele ultime din Germania, crede, că numai atitudinea neclară, manifestată dela început, față de chestiunile germane, atât în senatul din Washington cât și în presă, se pot considera de cele mai rele cauze ale tulburărilor ultime din Germania.

Întreaga presă lumii, înregistrează cu admirație și satisfacție biruința democratismului în Germania.

Focul aprins de Kapp, și generalii revoluționari, arde încă.

Guvernul Bauer contra reacțiunii.

Berlin. — În Adunarea Națională intrunită la 21 l. c. președintele Bauer, condamnă cu asprime încercările revoluționare ale reacționarilor și constată, că singura forță de viață a Germaniei de azi, este democrația. Arată apoi, bazat pe documente cauzele și împrejurările în cari a izbucnit neașteptata revoluție a lui Kapp.

Declară, că miniștrii nu trebuie să fie numai politicieni, ci în primul rând oameni de specialitate. În legătură cu acest principiu aduce elogii ministrului de finanțe Erzberger și respinge acuzațiile, venite din băncile maximaliștilor, că guvernul și adunarea națională a părăsit Berlinul, în timpul contrarevoluției Kapp.

Bauer afirmă, că numai părăsind Berlinul a fost posibilă restimarea lui Kapp, după abia cinci zile de guvernare deplină, a acestuia.

Între aclamațiile unanime, Bauer a declarat, că dictatura militară nu va mai amenința nici odată în viitor constituția Germaniei democratice.

Scheidemann, acuză totuși guvernul, că desi prevăzuse ceea ce a fost organizat de Kapp, nu a luat măsurile necesare, cere pedepsirea exemplară a lui Kapp, a tuturor complicilor acestuia, precum și a organelor de siguranță ale statului, cari au înlesnit lovitură dată de Kapp, acuzând în special pe actualul ministru de război Noske, a căruia imediată retragere o cere.

Brigada Erhardt din nou atacată.

Charlottenbourg — Brigada de marină, Erhardt, în drumul retragerii sale, a fost atacată de garda civilă și de populație. S'au dat stacuri cu baioneta, făcându-se mai mulți morți și răniți, între aceștia multe femei și copii.

Noske s'a retras.

Berlin. — Cancelarul Ebert, a dat un comunicat oficial, prin care anunță că ministrul de război Noske, în urma acuzării ce i-a fost adus în Adunarea Națională, și-a înaintat demisia, care a fost primită de cancelar.

TELEGRAME.

Noul episcop de Caransebeș. Atitudinea Angliei față de Germania.

Caransebeș 21. — Noul episcop al diecezei de Caransebeș, a fost ales cu unanimitate de voturi în persoana singurului candidat, C S Arhimandritul Iosif Badescu.

Grav accident aviatic.

București. — La aerodromul Mărcuța a avut loc un grav accident de aviație. Locotenentul pilot Dumitrescu și caporalul Dima, au căzut cu un biplan, dela o înălțime considerabilă, suferind amândoi lovituri grave.

Amnestia.

București. — Guvernul lucrează la întemeierea unui proiect de largă amnestie, în interesul cărui vor fi amnistiați toți cei condamnați pentru dezerțare dela front și dezerțare la inamic.

Criza ministerială în Turcia.

Londra. — Radiograme din Constantinopol anunță, cu situația guvernului turc a devenit foarte grea. Dimisia cabinetului este inevitabilă, Junii Turci, au instalat un nou guvern, alcătuit numai din elemente militare.

Excesele teroarei albe în Ungaria.

Viena. — Agenția Herson anunță din Kecskemét, Ungaria, că în pădurile ce împrejmuesc orașul, s'au descoperit peste 80 de cadavre, intrate în putrefacție, toate victime ale armatei amiralului Horthy. Comisiunea militară interaliată a intervenit energic și în acest caz, pe lângă guvernul lui Horthy, pentru ordonarea unei anchete juste.

Din Kecskemét se anunță, că armata albă, a organizat un adevărat program în contra evreilor din Kecskemét. Aprape toți bărbaii, copii, bătrâni, sunt interogați, zilnic bătuși până la sânge și interogați asupra raporturilor ce le-au avut cu armata română. Nici un muncitor evreu, nu găsește lucru, în ateliere, uzine, — iar comercianții sunt huiduiți și boicotați.

Stampilarea bancnotelor în Ungaria.

Viena. — Guvernul maghiar a ordonat, cu începere de Sâmbătă, 20 Martie, stampilarea bilețelor monedă, austro-ungare și ale direcțiunii postelor. Faptul neașteptat a produs mare panică, mai cu seamă în comitatele Ungariei de vest, cari în înțelesul tratatului din Versailles, vor aparține Austriei.

Dar nemulțumirea este generală pentru faptul, că la stampilare se doresc 10 la sută ca taxă de stampilare și alte 40 la sută, ca împrumut de stat, forțat, guvernul maghiar dorind să-și ușureze astfel o parte a plăților din streinătate.

Guvernul austriac, a protestat la comisia interaliată, luând apărarea intereselor speciale ale populației din Ungaria de vest. În același înțeles, guvernul din Viena, a trimis o altă notă conferinței ambasadurilor, la Londra.

Anglia tratează direct cu Rusia.

Londra. — Cercușile politice engleze se ocupă în mod tot mai întins de pacea cu sovietele ruse. Lloyd George arătându-se dispus să trateze cu sovietele, comisiunea specială rusă, numită de Lenin, a și pornit din Estonia prin Copenhaga spre Londra.

Comisiunea specială rusă, imputându-i că a încheiat un tratat definitiv, va sosi la Londra la 24 c.

Berlin. — La 20 Martie, îndată după retragerea consiliului revoluționar Kapp, însărcinatul de afaceri al Angliei la Berlin, lordul Kimonseck, s'a prezentat înaintea vicecancelarului Schiffer, și l-a declarat, că Anglia va păstra o anume rezervă față de guvernul german, până ce ordinea va fi restabilită.

Însărcinatul Americii a făcut o declarație identică.

Conferința dlui general Herbay

Sâmbătă după masă la orele 5 s'a ținut în sala primăriei, conferința anunțată a dlui general Herbay despre: „Educația Fizică și mișcarea sportivă românească”.

Au luat parte la conferință d. general Lecca, autoritățile civile, profesorii dela institutele de învățământ, numeroși ofițeri, domni și doamne din societatea română din localitate.

Într-o conferință mai lungă, d. general Herbay a făcut un istoric al educației fizice începând dela romani și greci până în zilele noastre și a arătat importanța ce o are această educație în viața popoarelor.

Conferențiarul a vorbit apoi despre mișcarea sportivă din Transilvania spunând că în toate orașele sunt în înființare societăți sportive în cadrele Federației sportive.

D. general a făcut în sfârșit un apel către societatea română aradacă de a cultiva și a da tot sprijinul mișcării sportive române din Arad, care începuse încă înainte de război prin înființarea Clubului sportiv „Gloria”.

Duminecă dim. d. general Herbay a avut o consfătuire cu membrii comitetului clubului sportiv „Gloria” din localitate, la care s'a discutat asupra mijloacelor necesare pentru intensificarea activității acestui club.

Conferința în chestia exploataării apelor de pe muntele Retezat.

Am anunțat la timp că pentru 15 Martie a fost convocată la București o conferință în chestia exploataării energiei apelor de pe muntele Retezat pentru producerea electricității ce s'ar utiliza spre scopuri industriale cu ajutorul unei rețele condusă pe valea Jiului, Murașului, Timișului și care ar cuprinde orașele Arad, Timișoara și Lugoj. Au participat la conferință experți și reprezentanții orașelor interesate.

Orașul Arad a fost reprezentat prin d. primar dr I. Robu.

D. primar dr Robu care s'a renapoiat eri la Arad, ne-a dat asupra lucrărilor conferinței, următoarele informațiuni:

Conferința a fost prezidată de noul ministru al industriei d. Tăslăuanu, care a promis a da toată sollicitudinea acestei întreprinderi.

Conferința a delegat o comisie juridică și tehnică, să studieze chestiunea întreprinderii la fața locului în baza proiectului dlui ing. Adorian. În aceasta comisie au fost aleși dlui ing. Vasilescu Carpen, V. Blăjan, directorul uzinelor din Transilvania și Banat, Victor Bontescu fost ministru, G. Leonida, St. Gheorghian, R. Popular și ca secretar al comisiei, ing. Iorgovici.

Pentru realizarea întreprinderii se proiectează înființarea unui sindicat, care să facă măsurările și calculările chestiunii la fața locului.

Ordonanța Nr. 36.

Noi, Comandantul trupelor din Transilvania, văzând, că o parte din transporturile de cărbuni destinate armatei sau fabricelor, uzinelor, atelierelor și altor instituții alăturate armatei, se jefuesc pe drum, astfel, că la destinație vagoanele ajung aproape goale; iar o altă parte din aceste transporturi nici nu ajung la punctul unde sunt dirijate, căci prin stațiile intermediare se schimbă destinația, pierzându-li-se astfel urma cu totul.

Pe baza art. 32 și 57 din Titlul II adițional C. J. M., în interesul siguranței armatei și apărarea țării,

ordonăm:

1. Comandanții militari ai stațiilor sunt obligați a lua în considerare, ca în zona stației unde au comanda, să nu se scoată ziua sau noaptea cărbuni din vagoane de cătră particulari, sau de personalul căilor ferate rom.

De se va stabili, că din neglijența comandanților militari de gări s'a întâmpiat devalizarea vagoanelor cu cărbuni, vor fi răspunzători conform legilor regulamentelor militare.

2. În cazul în care, prin chiar toleranța sau știința comandanților militari de gări, s'au luat cărbuni din vagoane sau s'a schimbat destinația vagoanelor, ei devin personal responsabil și vor fi traduși în judecata Curților marțiale, spre a fi judecați și condamați până la 5 ani închisoare corecțională.

3. Aceiași pedeapsă, prevăzută la a. t. de mai sus, se va aplica de Curțile marțiale șefului de stație, care cu dela sine putere și de rea credință fiind, a schimbat destinația dată la origină vagoanelor cu cărbuni.

Se va mai aplica aceeași pedeapsă și acelor șefi de gară, cari au îndemnat sau a tolerat a se scoate cărbuni din vagoane de personalul subaltern al căilor ferate române sau de alții indivizi.

4. Personalul căilor ferate române precum și particularii cari vor fi dovediți că au furat din vagoane o cantitate oarecare de cărbuni în curs de transport, sau în timpul staționării vagoanelor prin stații, vor fi de îndată arestați și trimiși în judecată, spre a li se aplica articolul 309 alineatul 4 din Codul penal, de f. c. parte din personalul căilor ferate, articolul 308 Codul penal de sunt delicvenți particulari, punându-li-se mări pedeapsa la toți până la 4 ani închisoare, pe baza articolului 50 din Codul justiției militare Titlul II adițional.

5. Constatarea delictelor prevăzute în această ordonanță, se va face, în ce privește pe comandanții militari ai stațiilor de C. F. R., de comisarii regali, de pretori, comandanți de piață și or ce alți oficer special delegați de un comandament militar și care să fie superior, gradului avut de comandantul militar al stației.

Pentru toți ceilalți delicvenți, constatarea se poate face de organele mai sus indicate, precum și de orice ofițer de poliție judiciară sau de funcționari superiori ai căilor ferate române.

6. Ordonanța de față se va publica, pe cât cu putință, în ziare, se va afișa în toate stațiile de drum de fier, în toate comunele, la sediul Curților marțiale, de pretoriatelor, la comendurile de piață și la localitățile de jandarmerie, aducându-se la cunoștință obyetească și prin bătaie de toba.

Această ordonanță devine executorie trei zile dela afișarea ei și se aplică numai celor devenți culpabili în urma expirării acestui termen.

Data la Comandamentul nostru din Sibiu, azi 23 Februarie 1920.

Comandantul trupelor din Transilvania:
General **Mărdărescu.**

Șef de stat major:
General **Panalescu.**

PUBLICAȚIUNE.

În ziua de 25 Martie a. c. ținându-se licitație în cancelaria Biroului Intendenței Diviziei I Vânători din Strada Popa Gheorghe No 3, pentru furnizarea de registre și imprimare necesare acestui Comandament se publică spre știința amatorilor că licitația se ține în conformitate cu art. 72-83 din legea Contabilității Publice cu oferte închise și garanție de 10% din valoarea ofertei.

Modelele se pot vedea în fiecare zi de lucru dela orele 8-12 și 15-18 în Biroul Intendenței.

Șeful Serviciului Intendenței
Intend. Lt. Colonel **Sandulescu**

p. conformitate
Srg. T. R. **Bermanu.**

CASA DE COMISION
Joseph Fonstein și Frații, București,
str. Colonel Orero No 24.

livrează prompt ca reprezentant direct de fabrici și grossiști: Uleiuri comestibile, Coloniale, Săpunuri minerale, grăsimi consistentă, Ulei de în fiert, Văpseli în uleiuri, etc.

DIRECȚIUNEA CENTRALĂ C. F. R. CLUJ

ad. 12505/1920 A.

ANUNȚ.

Aducem la cunoștința funcționarilor publici cărora le compete legitimație de călătorie cu reducere pe căile ferate, că termenul publicat de noi referitor de eliberarea noilor carnete din greutatea tehnice să amână pe timp nedeterminat.

Toate legitimațiile (carnetele) verificate ori eliberate de anul 1919 fără prolongire sunt valabile până la 30 Iunie 1920. Tot așa și biletele, mandatele libere date de această Direcțiune să prelungească până la termenul fixat.

Cluj, la 5 Martie 1920.

Direcțiunea Centrală C. F. R.

INVITARE

pentru participarea la subscripțiunea acțiunilor din noua emisiune a „Băncii Viticole a României” București, str. Bursel Nrul 2.

Prin hotărârea adunării sale generale, „Banca Viticolă a României” a decis să și sporească capitalul social dela 30 la 100 milioane lei în acest scop, de prezent, e în curge o emisiune de 60,000 acțiuni noi, a 500 lei fiecare, reprezentând un capital de 30 milioane.

Din numărul acțiunilor noi, „Banca Viticolă a României” pune la dispozițiunea băncilor, institutiunilor, viticultorilor și altor amatori din Transilvania, Bănat și părțile ungurene 20,000 acțiuni în aceleași condițiuni, cu cari se dau ele vechilor acționari și adică cu 500 lei de acțiune plus o taxă de 10 lei, ca cheltulală de emisiune.

Pentru plasarea și distribuirea acțiunilor destinate teritoriilor de dincoace de munți, se îngrijește un consorțiu de bănci dela noi, condus de Institutul „Albina”, din Sibiu.

Anunțări pentru participare la subscripție se primesc din 10-31 Martie a. c. și anume la următoarele institute financiare „Albina” — Sibiu, „Victoria” și „Aradana” — Arad, „Timișiana” — Timișoara, „Ard-leana” — Orăștie și „Bihoreana” — Oradea-mare.

Distribuția acțiunilor, pe baza anunțurilor ce se vor face, va fi hotărâită prin reprezentanții băncilor din consorțiu, cum și de cei ai Consiliului de administrațiune dela „Banca Viticolă a României”. La distribuție vor avea preferință băncile și instituțiunile din ținuturile viticole, cum și proprietarii și cultivatorii de vi.

Pentru acțiunile distribuite va avea să se plătească imediat 20% din valoarea nominală, adică Lei 100—, apoi taxa de emisiune de Lei 10— și în fine o taxă pentru cheltuielile consorțiului de Lei 5— . La un loc se va plăti de fiecare acțiune Lei 115—.

Vărsămintele se fac în Lei. Spre a înlesni participarea la subscripțiune, băncile, indicate ca locuri de anunțare, vor da — pe lângă acoperire suficientă și până la unificarea valutei — și credite în Lei.

Sibiu, la 5 Martie 1920.

„ALBINA”

institut de credit și economii.

STEAGURI NAȚIONALE

se află
de vânzare în
diferite mărimi la

LIBRARIA „CONCORDIA”

ARAD, STR. EMINESCU (DEAK FERENC) No 39.

La Librăria CONCORDIA

Arad, str. Mihai Eminescu (Deak F.) No 39.

Se află de vânzare

Cor.

Tabloul Majestății Lor Regelui, Reginei și al prințului Carol, reproducere în culori după pictorul Duratzo. Mărimea tabloului 60x48 cm. Prețul unui tablou 80.—

Tabloul Majestății Sale Regina Maria, reproducere în culori după pictorul Feraris. Mărimea tabloului e de 70x90 cm. 80.—

Tot acest tablou se găsește și în cadru de lux pe lângă prețul original de achiziție.

Notăți muzicale pentru voce și pian prețul 4-10— Cor.:

Rămâi, o nu pleca, rămâi. — Imnul Renașterii. — Ce te legeni codrule. — Rămâi din Bucovina. — Somnoroase păsărele, serenade. — Doina Mehediți — Doina iubirei, Hora dragostei. — Pe lângă plopi fără soți. — De-acuma nu te-oi mai vedea. — Toma a Suriantu (Nu pleca, De-or trece anii.) — Nunta țărănească de Wiest. — Fetișo din acel sat. — Mai am un singur dor. — Auzi valeda cum răsună. — Nu m'abandona. — Aș vrea să să mor. — Ultima scrisoare dela Mărășești. — Steluța — Iubitul meu nu este prinț, Romașca logodnicei dela Oituz. — La arme. — La Carpați. — Desceaptă-te române. — Hora Unirei și Imnul (regal) național român. — D-șoara dela poștă. — Deschide, deschide fereastra. — Era prin Mai. — Pătimășul, iauzi iauzi. — La Madelon. — Fata din pădurea neagră, vals.

Vasile Savel. Intr'un sat de contrabandiști. Nuvele. Lei 2.

N. Iorga. Istoria Românilor pentru popor. Ediția III. Lei 17-50.

Björnsterne Björnson. Mary. Roman. Tradus de Dr. Horia Petrea-Petrescu. Lei 3-25.

Leon Tolstoi. Război și pace. Roman istoric. Traducere de Adrian C. Corbul, în 3 volume (al 4-lea sub tipar) prețul unui volum Lei 2-50.

Octavian Goga. Insemnările unui trecător. Crâmpeie din sbuciumările dela noi. L. 3-50

Zaharie Bărsan. Impresii de teatru din Ardeal. Lei 2—.

Ioan Russu Șirianu. La Roma. Note de călătorie. Lei 2—.

Lucian Bolcaș. La cărările vieții. L. 1-50.

Lucian Bolcaș. Seri albastre. (Pentameron). Lei 1-50.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
ARDEAL BĂNAT ȘI CRIȘANA

CONCORDIA

SOCIETATE PE ACȚIUNI.
ARAD STR. ROMANUL
1/a. TELEFON 570

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate: ca mașini de culca, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat cilșele, precum și cu cele mai moderne litere. Primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți precum și tipărituri administrative și advocaționale, invitări de logodnă, cununia și p. petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență

Serviciu prompt. Prețuri moderate.